

İNTERNET ORTAMINDAKİ FUTBOL TAKIMI TARAFTARLARININ FUTBOLCULARA KARŞI NEFRET SÖYLEMİ

Sefa HARRANOĞLU
Bağımsız Araştırmacı, Türkiye
serfaharranoglu@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-9679-3233>

Deniz YENGİN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
deniz.yengin@comu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0002-6846-0770>

Atıf	Harranoğlu, S. & Yengin, D. (2022). İnternet Ortamındaki Futbol Takımı Taraftarlarının Futbolculara Karşı Nefret Söylemi, Yeni Medya Elektronik Dergisi, 6 (3), 229-240
-------------	---

ÖZ

Yaşadığımız çağ enformasyon çağıdır. Bu dönemde bilgi elde etmek diğer çağlara nazaran daha kolay ve daha ucuz durumdadır. İhtiyaçlar doğrultusunda yirminci yüzyılın en büyük devrimi olarak nitelendirilen internetin buluşu teknolojinin ilerlemesinin bu denli olmasındaki en büyük etkidir. İnternetin doğuşu ve her gün yeni özellikler kazanması birçok yeni kavramın hayatımıza girmesine neden olmuştur. Bu kavramlardan biri de yeni medya kavramıdır. Bu internet altyapılı ortamlar bireylere hem olumlu hem olumsuz değişkenleri bir arada sunmuştur. Bu olumsuzluklardan biri nefret söyleminin dijital alanlarda yer edinmesidir. Nefret söylemi doğuştan gelen insanların seçme şansının olmadığı özelliklerinin başkalarına karşı bir üstünlük eğilimi ve bundan dolayı kendinden olmayana karşı bir şiddet biçimidir. İnsanların internet ortamının sunduğu denetimsizlik ve anonimlik özellikleri fırsata çevirmesi, söz konusu nefret söylemini daha da görünür hale getirmiş ve körüklemiştir. Bu çalışmada internet ortamında bulunan futbol taraftarlarının nefret söylemine maruz kalan futbolcular üzerine bir araştırma yapılacaktır. Aynı zamanda çalışmada bu tarz söylemlerin sıklıkla yaşandığı forum siteleri, bloglar ve sosyal medya platformları üzerinden seçilen paylaşımların ekran görüntüleri alınıp içerik analizi yöntemiyle araştırma yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İletişim, İnternet, Yeni Medya, Nefret Söylemi.

HATE SPEECH OF FOOTBALL TEAM FANS AGAINST FOOTBALL PLAYERS ON THE INTERNET ENVIRONMENT

ABSTRACT

The age we live in is the information age. Obtaining information in this period is easier and cheaper than in other eras. The invention of the internet, which is described as the greatest revolution of the twentieth century in line with the needs, is the biggest factor in the advancement of technology. The birth of the internet and its gaining new features every day have caused many new concepts to enter our lives. One of these concepts is new media environments. These internet-based environments have presented both positive and negative variables to individuals. One of these negativities is that hate speech takes place in digital spaces. Hate speech is a form of superiority towards others, and therefore a form of violence against those who are not one's own. The fact that people turn the uncontrolled and anonymity features of the internet into opportunities has made the hate speech even more visible and fueled. In this study,

a research will be conducted on football players who are exposed to hate speech by football fans on the internet. At the same time, in the study, screen shots of the selected posts on forum sites, blogs and social media platforms where such discourses are frequently experienced will be taken and research will be carried out by content analysis method.

Keywords: *Communication, Internet, New Media, Hate Speech.*

GİRİŞ

Genel olarak futbol ilk ortaya çıktığı dönemde bireylerin kendilerine ayırdıkları zaman aralıklarında eğlence ve toplanma amacı güden ve bunun yanında bireylerin kaynaşma noktası olmuştur. Futbolun zamanla gösterdiği gelişim ve bununla beraber ortaya çıkan muazzam sermaye fırsatları bu sporu bir ticari araca ve en geniş anlamıyla ilk yıllarındaki o anlamdan, toplumsal anlamından zamanla uzaklaştıran bir futbol endüstrisine dönüştürmeye başlamıştır. Bu dönüşümle beraber futbolun içinde barındırdığı fanatizme kaçan 'tarafarlık' belli noktalarıyla bir yerden sonra, doğuştan gelen ve seçilemeyen din dil ırk gibi özelliklerin nefretin sebebine ve bu nefretin bir söyleme doğru evrilmesine yol açmıştır. Bu nefret söylemi statlarda şehir meydanlarında ve son zamanlarda daha çok internet gibi çeşitli ortamlarda görmek mümkündür.

Bununla beraber yeni medyanın ve gelişen internetin sayesinde, insanlar artık istedikleri yerden zaman ve mekan fark etmeksizin birbirleriyle etkileşime girmeye ve veriler paylaşmaya başlamışlardır (Harranoğlu, 2022: 36). İnternet ortamına bakıldığında futbolcular var olan ama sosyal medyada hayali insanların hedefi olmuşlardır. Nefretin ortaya çıktığı paylaşımların çoğu futbolcuların hangi ırktan olduğuna, konuştuğu dile ve en çok da sahip olduğu ten rengi üzerinden futbolcu yermeye çalışan paylaşımlardan oluşmaktadır. Nefret söylemi belli bir ırktan olan, ten rengi ve bedensel görünümü farklı olan insanları yermek için kullanılmıştır (Alp, 2016: 150).

Farklı bölgelerden insanların aynı anda etkileşime girdiği bir ortam yaratan yeni medya, bir yerden sonra denetim ve kontrolün zayıfladığı ve dolayısıyla futbolcuların maruz kaldıkları nefret söylemlerinin önünün bilinçli olmadan da açılmasına yol açmıştır. İnsanların farklı sosyal medya hesaplarından ve özellikle sahte hesaplardan yaptıkları paylaşımlarla nefret söyleminin yayılması kolaylaşmıştır. Denetimin az olmasıyla bu söylemin fazlaştığı sosyal medyada ele aldığımız futbolcular farklı ten rengine sahip olmaları, farklı dinden olmaları gibi sebeplerden dolayı internet ortamındaki tarafarların hedefleri olmuşlardır. Bu çalışmada günümüzün en popüler spor aktivitelerinden olan futbolu ve internet ortamındaki tarafarların futbolculara yönelik paylaşımları sonucu ortaya çıkan nefret söylemini ele alınmıştır. Bu eksende araştırmanın evreni internet ortamındaki caps, Facebook duvar yazıları, Instagram profil yorumları ve Twitter üzerindeki tweetler olmak üzere nefret söylemi içeren tüm paylaşımlar incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini ise söz konusu nefret içerikli 17 paylaşım ele alınarak analiz edilmiştir.

DİJİTAL ÇAĞIN ÖNCÜSÜ İNTERNET

İnternet ilk olarak 1960'lı yıllarda soğuk savaş döneminde askeri amaçla kullanıldı (Siebel, 2022: 33). DARPA tarafından nükleer saldırıdan sağlam çıkabilmek için güçlü bir iletişim sistemi amacı ile tasarlanmıştı. 1969 yılına gelindiğinde bu kurum ARPANET adlı bir proje gerçekleştirmiş, dört merkez üniversite bilgisayarların birbiriyle bağlantısını sağlamıştır (Chayko, 2018: 22). Bu, internetin doğuşu adına çok önemli bir adımdır. Söz konusu proje zamanla daha da genişledi. 1970 ve 1980'lerde Ulusal Bilim Vakfı Ağı (National Science Foundation Network) gibi farklı ağları da ekleyerek üniversitelerin de kullanımına açıldı (Crowley & Heyer, 2019: 379). Günümüz adına geçiş için diğer önemli bir adımda Tim Berners-Lee tarafından 1991 yılında www (World Wide Web) bulunmasıdır (Kazankaya, 2020: 26). Bu adımla internet herkes tarafından ücretsiz bir şekilde halka sunuldu.

İnternet, interconnected ve network sözcüklerinden türetilmiş bir sözcüktür (Chandler & Munday, 2018: 210). İnternetin 80'li yıllarda topluma sunulması devrim niteliği taşımaktadır. 2000'li yıllardan sonra ise evlerde yaygın olarak bulunmuştur. Her geçen gün yeni bir kolaylık sağlayarak zaman mekan kavramını ortadan kaldırmış anında iletişim kurma fırsatı tanımıştır. Özelliklerini çoğaltarak yoluna

devam eden internet, kullanması kolay ve ucuz hale gelmiştir. Bu cezbedici hali kullanıcı sayılarında artışa neden olmuştur. Kullanıcı sayısı milyonlardan milyara çıkmış McLuhan'ın deyimiyle küresel köy halini almıştır.

Bu açıklamalara uygun olarak Aziz (2016: 155), internet teknolojisinin özelliklerini şu şekilde sıralamaktadır.

- Tüm iletişim teknolojilerini içinde barındırır.
- Medyanın yaptığı tüm işlevleri yerine getirir.
- Birçok bilgiyi içinde bulunduran dev sanal kütüphane olarak nitelendirilebilir.
- Sanal ortamda ticari imkanı sağlar
- İnteraktif bir şekilde iletişimi sağlar

İnternet ilk yıllarında tek yönlü iletişim aracı durumundayken yılların geçişi ile yaşanan gelişmeler sonucu çift yönlü bir iletişim aracı haline gelmiştir. Bu süreç Web 1.0 tabanlı ve Web 2.0 tabanlı olarak sınıflandırılmaktadır. İnternet Web 1.0 tabanlı durumundayken kullanıcıya karşılıklı iletişim imkanı tanımamıştır. Web 2.0 tabana geçişi ile internet, kullanıcılarına karşılıklı iletişim ortamı sağlamıştır. Bu gelişim kullanıcıyı tüketici konumundan alıp hem üretici hem de tüketici konuma koymuştur (Yengin, 2017: 378).

Web 1.0 ile Web 2.0 arasındaki farkları şu şekilde söyleyebiliriz;

Tablo 1. Web 1.0 - Web 2.0 Farkları

Web 1.0	Web 2.0
Kullanıcı pasif durumdadır	Kullanıcı aktif durumdadır
Şirket odaklıdır.	Toplum odaklıdır.
Kişisel web sayfaları	Bloglar/ Wikiler
Html/Portallar	XML/RSS
Web Formları	Web Uygulamaları
Reklam durağan şeklindedir.	Reklam interaktif şeklindedir.
Britannica Online	Wikipedia

Kaynak: URL-1

Başta sınırlı erişim ve işlev içeren internet, gelişim göstermesi ve bunun sonucu üstüne koyarak güncellemeler yapması birçok konuyu ve içeriği içinde barındırmıştır. Bunlardan biri de futbol kavramının internet ortamında yer edinmesidir. Ortaya çıktığı dönemden beri gelişim gösteren internet ile beraber insanların futbola bakış açısı değişmiştir. Futbol, başta eğlence ve insanların sosyalleşmesini sağlayan bir oyun durumundayken zamanla endüstrileşen bir hal almıştır. Futbol endüstrisi denen olgunun hakim olmasıyla bu spor dalı dijital alanlarda da boy göstermiştir. Sosyal medya ve birçok internet altyapılı platformlarda yer alan maç müsabakaları, maç sonuçları gibi futbol hakkında geniş çaplı bilgi ve yorumlar bulunmaktadır. İnsanlar bu internet altyapılı ortamlarda bazı durumlarda takımları ve oyuncularını desteklerken bazı durumlarda ise takımları ve oyuncularını yermişlerdir. Bunların aşırısı kaçması kin ve nefret söylemini de ortaya çıkmasına sebebiyet vermiştir.

YENİ MEDYA OLGUSU

Latince kökeni medium (araç) olan medya, günümüzde iletişimi sağlayan tüm aygıtları ifade eder (Büyükbaykal, 2014: 151). İlk önemli kitle iletişim araçları arasında gazetelerle başlayan ardından radyo, televizyon ve dijital aygıtlarda yoluna devam eden medya son yıllarda küresel hale gelmiştir. Küresel hale gelmesindeki en önemli etken ucuz ve kolay elde edilebilir olmasıdır. İletişim sürecinin temel ögesi olarak medya, geleneksel medya ve yeni medya olarak sınıflandırılmaktadır.

Yeni medyanın ne olduğunu tam olarak anlayabilmek için geleneksel medyaya değinmekte fayda vardır. Geleneksel medya televizyon, radyo, gazete, dergi gibi tek yönlü olarak gerçekleşen kitle iletişim

araçlarından oluşmaktadır. Bu araçlarda içerik üretip yayınlamak hem çok meşakkatli hem de maddi olarak büyük bir bütçe ayırmak gerekmektedir. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra devleti yönetenler ve üst yöneticiler tarafından önemi anlaşılan geleneksel medya araçları toplum üzerinde büyük bir etki gücüne sahiptir. Yasama yürütme ve yargıdan sonra dördüncü güç olarak geleneksel medya kabul edilmiştir. Söz konusu araçlar belirli dönemlerde ülke yönetimlerini belirleyecek güce ulaşmıştır (Bostancı, 2019: 19).

Teknolojinin üstüne kat ederek yolunda devam etmesi iletişim alanında yeni buluşlar yeni olanaklar getirmiştir (Yengin, 2014: 49). Yeni buluşlar yeni iletişim ağları derken hayatımıza akıllı cihazlar girmiştir. Telefon, radyo, film, televizyon, bilgisayar ve tüm bunların entegrasyonu olan multimedya, bireyselliğin şekillendirmesi adına kelimeleri, sesleri ve de görüntüleri yeniden biçimlendirmiştir (Poster, 2018: 112). Başka bir ifadeyle akıllı cihazlar, geleneksel iletişim araçları özelliklerinde büyük değişimler yaratmış ve toplumu yeniden karakterize etmiştir. Modern toplumun vazgeçilmez unsuru haline gelen bu yeni iletişim teknolojileri içerik yönetiminden yayınlama tekniklerine kadar yeniden yapılmış ve tasarlanmıştır. Yeni içerik üretme süreci yeni oluşum içinde sayısal ifadelerin girişi ile büyük bir ivme alarak kısalmıştır.

İletişim araçlarının yeni sıfatı alması ile yeni medya kavramı yoruma açık bir hale gelmiştir. Misci'ye göre yeni medya, radyo televizyon gibi geleneksel mecraların bilgisayarla desteklenmesiyle oluşan etkileşimli alternatif medyadır (2006: 128). Yeni olarak adlandırılan ortamlar eski olandan farklı özellikler barındırması sonucu tespit edilendir. Yeni medya, eskinin zıttı değil üstüne eklemeye yaparak yenilenmiş ve güncellenmiş halidir (Yengin, 2012: 43). Mutlu'ya göre yeni medyayı geleneksel medyadan farklı kılan şey içeriklere her taraftan insanın erişmesi ve karışmasıdır. Ayrıca bu mecranın sayısal özelliğiyle ses, metin, görüntü gibi birçok unsurun tek kaynaktan birleşmesi sonucudur (2008: 312).

Manovich'e göre (2001), medyanın yeni sıfatıyla nitelendirebilmesi için beş temel özelliğe ihtiyaç vardır.

Sayısal Temsil: Oluşturulan içerikler 0 ve 1'lerden oluşan sayısal ifadelerdir. Böylece oluşturulacak bir fotoğraf sayılarla programlanabilir hale getirilmiştir. Bu sebeple geleneksel medya içeriklerine nazaran daha az yer kaplamaktadır.

Modülerlik: Yeni medyanın birbiriyle alakası olmayan parçaların birleşmesi sonucu oluşmasına denmektedir. Örneğin bir web sayfasında bulunan bir video görüntü, ses ve müzik gibi içeriklere ayrı ayrı müdahale edilebilmekte, bir araya getirilip içeriği meydana getirmektedir.

Otomasyon: Yeni medya, kullanıcılarını zahmetten kurtaracak hazır algoritmalara ve yazılımlara sahiptir. Bu özellikle kullanıcı tek bir tıklama ile uzun sürecek işlemi kolay bir şekilde sonuca ulaştırmasıdır. Örnek olarak akıllı cep telefonlarında istenilen objeyi netleştirip çevresini bulanıklaştırmak için tek bir tıklama yapılması olarak söylenebilir.

Değişkenlik: Otomasyon ve modülerlik özelliklerinin sonucu olarak oluşan bu kavram, aynı veriler arayüzler, menüler vb. içerikleri farklı şekillerde karşımıza çıkabilmektedir.

Kod Çevrimi: Bilgisayarın içerikleri kodlayarak farklı formatlarda yeniden üretmesidir. Bir video dosyasının içine müzik eklenebilmekte ya da fotoğraf yerleştirilmektedir.

NEFRET SÖYLEMİ

Toplum olarak yaşayan insanlar belli bir ideolojiye, dile, dine bağlı olarak yaşamaktadır. Bir taraftan insanlar arasında bir bütünlük oluşturan toplum diğer taraftan “bizden” ve “bizden olmayan” şeklinde ayrımların doğmasına sebep olmuştur. Bu ayrımlar nefret söylemi gibi birçok kavramın oluşmasına öncülük etmiştir. “nefret” ve “söylem” sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşan nefret söylemi, her insanda varlık gösterebilen bir söylem pratiğidir. Söz konusu terimin birçok tanımı bulunmaktadır. Boyle'ye göre nefret söylemi, belli bir ırktan, dilden, dinden ve fiziksel görünümünden farklı olan bireyleri veya grupları yermek, ayırım yapmak ve yok etmek olarak tanımlanmaktadır (2010: 65). İnceoğlu'na göre ötekileştirme, önyargı ve ayrımcılık' tan beslenen nefret söylemi, köken, dil, din gibi faktörlerden dolayı birey veya gruba karşı negatif tutumlardır (2013: 76-80). Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu

Komitesi nefret söylemini daha ayrıntılı olarak tanımlamıştır. “İrkçı nefret, din düşmanlığı, azınlıklara ve göçmenlere yönelik milliyetçilik ve düşmanlık besleyen hoşgörüsüzlüğe dayalı diğer nefret biçimlerinin yayılmasını sağlayan, teşvik eden ya da meşrulaştıran her tür ifade biçimidir.” Bu bağlamda belli bir kişi ya da gruba karşı tutumları ifade eder (Weber, 2011: 03). Tanımlardan da anlaşacağı gibi en belirgin özelliği nefret unsurudur. Genel olarak ifade edilirse nefret söylemi doğuştan gelen ve kendi seçme hakkımız olmayan özelliklerimizi başkalarından üstün olarak görme eğilimi ve bundan dolayı kendinden olmayana karşı şiddet biçimidir. Nefret söylemi hukuki olarak suç kategorisinde görülmemiştir. Ancak belli bir içeriğe sahip durumlarda bazı ülkelerde suç olarak görülmektedir (İnceoğlu, 2012:107).

Kitle iletişim araçları nefret söylemine görünürlük kazandırmıştır. Özellikle de yeni medya araçlarının kullanım sıklığı nefret söylemini körüklemiştir (Akgül, 2020: 60). Bu mecralarda bireylerin zaman ve mekan sınırı tanımadan kendi olumlu-olumsuz düşüncelerini kolay ve hızlı bir şekilde paylaşabilmeleri bakımından takip edilmesi gittikçe zor bir hale gelmiştir. Bu denetimsizliğe ek olarak nefret söyleminin giderek daha fazla sayılara ulaşmasında yeni medyanın sağladığı diğer etkenler de sahte profil ve 7/24 kesintisiz erişim olanaklarıdır (Alikılıç vd. 2021: 504). Bireylerin anonim olma hali ister istemez nefret ediminin de kapılarını açmıştır. Kullanıcıların bu mecralarda tereddüt etmeden yorumlar yapması denetimsizlikten anonim profil kurabilmekten ileri gelmektedir. Böylece nefret söylemleri virüs gibi hızlı bir şekilde yayılmakta ve suç unsuruna doğru dönüşmektedir.

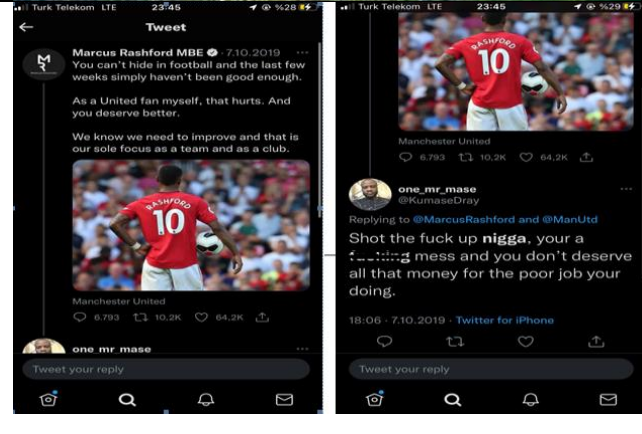

İNTERNET ORTAMINDA NEFRET SÖYLEM İÇERİKLİ PAYLAŞIMLARIN İNCELENMESİ

Bu çalışmada günümüzün en popüler spor aktivitelerinden olan futbolu ve internet ortamındaki taraftarların futbolculara yönelik paylaşımları sonucu ortaya çıkan nefret söylemi ele alınmıştır. Araştırma içerik analizi yöntemiyle irdelenmiştir. Bu eksende araştırmanın evreni internet ortamındaki caps, Facebook duvar yazıları, Instagram profil yorumları ve Twitter üzerindeki tweetler olmak üzere nefret söylemi içeren tüm paylaşımlar incelenmiştir. Araştırmanın örnekleme söz konusu nefret içerikli 17 paylaşım ele alınmıştır. Bu doğrultuda hangi futbolculara ne tür nefret içerik içeren paylaşım ve hangi zamanda dile getirdikleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Araştırma bulgular kısmı üç başlık altında tabloluşturulmuştur. İlk başlık Nefret içerikli paylaşımların ekran görüntüleri, ikinci başlık nefret söylemine maruz kalan futbolcular ve üçüncü başlık ise bu iki başlık altındaki bilgileri harmanlayarak içerik analizi yapılmıştır.

Tablo 2. Futbolculara Yönelik Yapılan Nefret Söylemlerin Resimleri ve Analizleri

Resimler	Nefret Söylemine Maruz Kalan Futbolcular	Analizler
	Bukayo Saka	Euro 2020 final maçında İngiltere milli takımının elenmesi sonrasında Bukayo Saka'nın Instagram resmi hesabında futbolcuya yönelik birçok Instagram kullanıcısı emojiyle nefret söylemlerinde bulunmuşlardır.

	Volkan Demirel	İnternet ortamında Fenerbahçe futbolcusu Volkan Demirel' e fiziksel benzetmelerden dolayı caps yapılarak nefret söyleminde bulunmuştur.
	Bafetembi Gomis	Ünlü müzisyen Hakan Hepcan sosyal medya platformlarından Twitter hesabı üzerinde Galatasaray futbolcusu Bafetembi Gomis'e yönelik Irkçı ifadeler kullanarak nefret söyleminde bulunmuştur.
	Volkan Demirel	İnternet ortamında Fenerbahçe futbolcusu Volkan Demirel' e fiziksel benzetmelerden dolayı caps yapılarak nefret söyleminde bulunmuştur.
	Mario Balotelli	Beşiktaş Adana Demirspor maç sonrasında sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde anonim hesaptan ten renginden dolayı Balotelli' ye yönelik nefret söyleminde bulunmuştur.

	Volkan Demirel	İnternet ortamında Fenerbahçe futbolcusu Volkan Demirel' e fiziksel görünümünden dolayı caps yapılarak nefret söyleminde bulunmuştur.
	Marcus Rashford	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde Manchester United futbolcusu Marcus Rashford, kendi resmi hesabından oynadığı takım ile maç içerisindeki bir fotoğrafı paylaşmıştır. Bu paylaşım sonrasında sahte kimlikli kullanıcı, futbolcunun ten rengine yönelik nefret söylemi içerikli paylaşımda bulunmuştur.
	Bafetimbi Gomis	Sosyal medya platformlarından Facebook üzerinde Simge Keles adlı kullanıcı Galatasaray futbolcusu Bafetimbi Gomis'e yönelik ten renginden dolayı nefret söyleminde bulunmuştur.
	Mohamed Salah	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde ManLikeMatty adlı kullanıcı Liverpool futbolcusu Mohamed Salah'a yönelik dini inancına ve fiziksel görünümünden dolayı nefret söyleminde bulunmuştur.

	Emmanuel Eboue	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde Anonim kullanıcı tarafından O zamanlar Galatasaray futbolcusu olan Emmanuel Eboue' ye yönelik nefret söyleminde bulunmuştur. Ayrıca nefret söylemini desteklemek için muz ve maymun emojilerini kullanmıştır.
	Mario Balotelli	Beşiktaş Adana Demir Spor maç sonrasında sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde anonim kullanıcının maç sonucundan memnun olmayıp, Balotelli' ye yönelik ırkçı ifadelerin bulunduğu nefret söyleminde bulunmuştur. Bu nefret söylemini desteklemek için maymun emojisini kullanmıştır.
	Mario Balotelli	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde sahte kimlikli kullanıcının o yıllarda Milan forması giyen Balotelli' ye yönelik ten renginden dolayı nefret söyleminde bulunmuştur. Ayrıca bu nefret söylemini desteklemek için maymun emojisini kullanmıştır.
	Paul Pogba	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde anonim bir kullanıcının maç sonrasında Manchester United futbolcusu Pogba' ya yönelik ten renginden dolayı ötekileştirme yaparak nefret söyleminde bulunmuştur. Ayrıca bu nefret söylemini desteklemek için maymun ve muz emojilerini kullanmıştır.

	Paul Pogba	Sosyal Medya platformlarından Twitter üzerinde sahte kimlikli kullanıcı Manchester United futbolcusu Paul Pogba' ya yönelik ırkçılık ve ötekileştirme içerikli tweet atarak nefret söyleminde bulunmuştur. Ayrıca paylaştığı nefret söylemi içerikli tweeti maymun emoji ile desteklemiştir.
	Paul Pogba	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde anonim bir kullanıcı Manchester United futbolcusu Pogba' ya yönelik kendi dünyasından olmadığı çıkarımına gelen tweet ile ırkçılık yaparak nefret söyleminde bulunmuştur. Ayrıca bu nefret söylemini desteklemek için birtakım emoji kullanmıştır.
	Mario Balotelli	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde AndrewHalawa adlı kullanıcı o yıllarda İtalya takımlarından Milan'ın futbolcusu olan Balotelli ' ye ten renginden dolayı nefret söyleminde bulunmuştur. Ayrıca paylaştığı nefret söylem içerikli tweeti birtakım emojiyle desteklemiştir.
	Marcus Rashford	Sosyal medya platformlarından Twitter üzerinde anonim bir kullanıcı Marcus Rashford adlı futbolcuya yönelik ırkçılık yapılarak kin ve nefret söyleminde bulunmuştur.

Yukarıda nefret söylem içerik analizinin yapılması için internet üzerinden 17 adet paylaşım alınmıştır. Bu paylaşımların on iki tanesi tweet, üçü caps, bir Facebook, ve bir Instagram yorumu şeklindedir. Seçilmiş olan paylaşımlardan gözlemlendiği üzere genel olarak insanların fiziksel görünümüne, inancına ve ten rengine yönelik nefret söylem içerikli paylaşımlardır. Analizlerden taraftarların daha çok karşı takım futbolcularına yönelik ötekileştirme, hor görme, dışlama gibi nefret söylem içerik

paylaşımları yaptığı çıkarımı yapılmıştır. Söz konusu nefret içerikli paylaşım tarihlerine bakıldığında taraftarların maç sonu skordan memnun olmayıp bu yola başvurduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca taraftarların kendi kimliklerini gizleyerek sahte kimlik veya kullanıcı hesabına başvurarak bu tür paylaşım yaptıkları görülmektedir.

SONUÇ

Günümüzde internet altyapılı çeşitli platformlarda iletişim sürecinin gerçekleştiği görülmektedir. Bu bağlamda bireyler bu mecralarda iletişim kurabilmekte ve kendi duygu düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilmektedir. Çalışmanın literatür kısmında üç farklı başlık açıklanmaya çalışılmıştır. Çalışmanın birinci bölümünde internet kavramına değinilmiştir. İnternetin ne olduğunu ne zaman ortaya çıktığını ve ilk nerelerde kullanıldığı hakkında sade ve anlaşılır bir dilde bilgi verilmeye çalışılmıştır. Genel olarak ifade edildiğinde internet, yirminci yüzyılın en önemli buluşu olarak kabul edilmekte ve teknolojinin bu denli ilerlemesinde başat bir rol oynadığı söylemek mümkündür.

İnternetin gelişimi ile birçok terim ve kavram hayatımıza girmiştir. Bu kavramlardan biri de yeni medyadır. Çalışmanın ikinci bölümünde yeni medya kavramına değinilmiştir. Bu kısımda yeni medyanın ne olduğu ve özelliklerinin neler olduğu hakkında bilgiler verilmeye çalışılmıştır. Genel olarak baktığımızda bu yeni ortamlar insanlara bir yandan kolaylık sağlarken diğer yandan olumsuzluklar yaşatmıştır. Bu ortamlarda insanlar denetimin yetersiz kalması ve gerçek kimliklerin kolaylıkla sahte kimliklerin yerine geçebilmesiyle, insanların sanal kimliklerle dolaşım yapması birçok olumsuz durumu beraberinde getirmiştir. Bunlardan biri de nefret söylemidir. Nefret söylemi doğuştan gelen ve kendi seçme hakkımız olmayan özelliklerimizin başkalarından üstün olarak görme eğilimi ve bundan dolayı kendinden olmayana karşı şiddet biçimi olarak ifade edilebilir. Söz konusu kavram çalışmanın üçüncü bölümünde de ele alınmış ve kavram hakkında geniş çaplı bilgi verilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada içerik analizi yapılarak incelemelerde bulunulmuştur. Yapılan içerik analizi sadece futbolculara karşı yapılan nefret söylemi içerikli paylaşımlardan oluşmaktadır. Yapılan araştırma internet ortamında bulunan caps, tweet ve futbolcuların sosyal medya platformlarındaki resmi hesaplarında yapılan yorumlar üzerinden nefret söylemlerinin ekran görüntüleri alınıp analiz edilmiştir. Yapılan araştırmaya göre taraftarlar nefret söylemlerine daha çok futbol maç karşılaşmaları sonunda yapmıştır. Bu araştırmaya göre rakip futbolculara karşı antipati duyan ya da kendi takımı maçtan mağlup ayrılınca taraftarın bunu hazmedemeyip nefret söylemine başvurduğu çıkarılmaktadır. Bu mecralarda denetimsizlik ve özgürlük, nefret söyleminin giderek çoğalmasına neden olduğu gözlemlenmiştir. Nefret söyleminde bulunan taraftarlar daha çok futbolcuların ten rengine, surat şekline, vücut şekline ve bağlı bulduklarıırka yöneliktir. Ayrıca bu nefret söylemine maruz kalan futbolcuların daha çok siyah tendeki insanlar olduğu saptanmıştır.

Bu araştırma taraftarların futbolculara karşı ne gibi içeriklerle nefret söyleminde bulunduğu ve buna farkındalık yaratmak istemesidir. Bu tür nefret söylemlerin giderilmesi ya da daha aza indirilmesi için hem hukuki hem de insanları bilinçlendirmek adına çeşitli eğitimlerin verilmesi önerilmektedir. Başka bir deyişle sanal ortamda işlenen suçları tespit etmek ve önlemek için var olan siber suç birimi daha fazla internet ortamında yer alarak bu suçları anında tespit etme ve hukuki işlemler başlatması önerilmektedir. Diğer öneri olan eğitim modeli insanlara ne gibi huzursuzluk yaşatacağı ve bunun sonucunda hangi tür cezai işlemlerle karşı karşıya kalınacağı öğretilmesidir. Bu gibi çözümlerle hem daha çok nefret söyleme mağdur olan futbolcular azalacağı düşünülmekte hem de taraftarlığın aşırıya kaçması engelleneceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Alp, H. (2016). *Çingenelere Yönelik Nefret Söyleminin Ekşi Sözlük'te Yeniden Üretilmesi*, İlef Dergisi, 3(2), Sonbahar 143-172.
- Akgül, M. (2020). *Çevrimiçi Ortamlarda Nefret Söylemi: Ekşi Sözlük'te 65 Yaş Üstü Sokağa Çıkma Yasağı Tartışmaları*, Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Süreli Elektronik Dergisi Sayı:51, 57-78
- Alikılıç, Ö. Ve Gökaliler, E. ve Alikılıç, İ. (2021). *Nefret Söylemi Üzerinden Ötekileştirme: Twitter'da Mültecilere Yönelik Nefret Tipolojisi Analizi*, Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi, sayı:36, 501-520
- Aziz, A. (2016). *İletişime Giriş*, İstanbul, Hiperlink.
- Boyle, K. (2010). *Nefret Suçları ve Nefret Söylemi*, Ed. Ayşe Çavdar ve Aylin B. Yıldırım, Uluslararası Hrant Dink Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Bostancı, M. (2019). *Sosyal Medya dün bugün ve yarın*, Konya, Palet Yayınları
- Büyükbaykal, C. (2014). *Küreselleşme ve Küresel Çağda Medya*, İstanbul, Derin Yayınları.
- Chandler, D. ve Munday, R. (2018), *Medya ve İletişim Sözlüğü*, Çev. Babacan Taşdemir, İstanbul, İletişim Yayınları.
- Chayko, M. (2018). *Süper Bağlantılı*, Çev. Deniz Yengin, Berkan Bayındır, Tamer Bayrak, İstanbul, Derin Yayınları.
- Crowley, D. ve Heyer, P. (2019). *İletişim Tarihi Taş Devri Sembollerinden Sosyal Medyaya Çev.* Berkay Ersöz, Ankara, Siyasal Kitabevi.
- Harranoğlu, S. (2022). *Dijital Toplumda Medyayı Yeniden Anlamak: Bağımlılık Yapan Instagram Üzerine Odak Grup Çalışması*. Journal of Communication Science Researchs, 2 (1), 36-44.
- İnceoğlu A.A (2012) *Nefret Suçu Kavramı ve Türk Ceza Mevzuatı Açısından Değerlendirilmesi Nefret Söylemi ve/veya Nefret Suçları*, Derleyen: Yasemin İnceoğlu, İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- İnceoğlu, Y. (2013). *Tartışmalı Bir Kavram: Nefret Söylemi*. M. Çınar, (Ed.), *Medya ve Nefret Söylemi Kavramlar Mecralar Tartışmalar içinde (75-92)*. İstanbul: Hrant Dink Vakfı Yayınları.
- Kazankaya, K. (2020). *E- Ticaret ve Dijital Pazarlama*, İstanbul, Sokak Kitapları Yayınları.
- Manovich, L. (2001). *The Language Of New Media*, Massachusetts Institute Of Technology.
- Misci, S. (2006). *Yeni Medya Kullanımının Organizasyon Yapısı Üzerindeki Etkileri*, 1. Yeni İletişim Ortamları ve Etkileşim Uluslararası Konferansı Bildiri Kitapçığı, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 1-3 Kasım, 128.
- Mutlu, E. (2008). *İletişim Sözlüğü*. Ankara: Ayraç.
- Poster, M. (2018). *Yeni Medya Kuramları*, Ed. Filiz Aydoğan, (111-130), Derin Yayınları, İstanbul.
- Siebel, M. T. (2022). *Dijital Dönüşüm - Kitlesel Yok Oluş Çağında Hayatta Kalmak ve Başarılı Olmak*, Çev. Deniz Yengin, Berkan Bayındır, Tamer Bayrak, İstanbul, Palomo Yayınları.
- Yengin, D. ve Bayrak, T. (2017). *Sosyal Medyada Dijital Kamuoyu*. The Turkish Online Journal Of Design, Art and Communication- TOJDAC. Sayı:2.
- Yengin, D. (2012). *Dijital Oyunlarda Şiddet*, İstanbul, Beta Yayıncılık.
- Yengin, D. (2014). *Yeni Medya ve Dokunmatik Toplum*, İstanbul: Derin Yayınları.
- Weber, A. (2011). *Nefret Söylemi El Kitabı*, Çev.: Metin Çulhaoğlu, Avrupa Konseyi Yayınları.

ELEKTRONİK KAYNAKLAR

URL-1 <https://textinart.wordpress.com/2012/09/24/whats-the-difference-between-web-1-0-web-2-0-and-web-3-0/> (Erişim Tarihi: 06.03.2022)

Atıf İçin: Harranoğlu, S. & Yengin, D. (2022). İnternet Ortamındaki Futbol Takımı Taraftarlarının Futbolculara Karşı Nefret Söylemi, Yeni Medya Elektronik Dergisi, 6 (3), 229-240